

Mitmeaastased maitse- ja ravimtaimed

❖ Aniisi-hiidiisop – *Agastache foeniculum*

- ↑50...60cm; → 30...50cm
- aniisimaitiselised lehed meenutavad nõgese lehti
- tähkjas õisik lillakas, valge
- seemneid külvil ei kaeta
- muld toitainerikas
- **Kasutamine**
- ürt – kõha vastane, seedimist soodustav
- maitsetaimena – magustoitutes, küpsetistes

Aniisi-hiidiisop

“Golden Jubilee”

❖ Harilik iisop – *Hyssopus officinalis*

- ↑20...50cm, püstine poolpöösas; →20...30cm
- õied tumesinised, roosad, valged
- muld kerge, lubja- ja toitainerikas
- ürtil kogutakse õitsemise alguses
- **Kasutamine**
- maitsetaimena värsked lehti salatites, suppides, lihatoitudes
- ravimtaimena ürtil hingamisteede (nt bronhiit, astma) haiguste korral
- välispidiselt juuste hoolduses

Harilik iisop

❖ Estragon ehk estragonpuju – *Artemisia dracunculus*

- vene estragon ja prantsuse (saksa) estragon
- ↑100...150cm; →50...60cm
- vene estragoni lehed mörkja maitsega
- muld huumus-, toitainerik- ja lubjarikas
- vene estragoni paljund seemnetega, saksa estragoni aga puhma jagamisega
- **Kasutamine**
- maitsetaimena lehti ja noori võrseid salatites, kastmetes, muna-roogades, lihatoitudes, suppides
- lehti lisatakse marinaadidele; estragoniäädikas (5%+lehed)
- ravimtaimena ürtil seedimist soodustav toime

Estragonpuju

❖ Aedruut – *Ruta graveolens*

- ↑20...50cm; →25...30cm
- varred ja lehed sinakasrohelistes
- õied rohekaskollased
- annab hästi isekülvil
- muld huumus-, toitainerik- ja lubjarikas
- **Kasutamine**
- maitsetaimena noori lehti väikestes kogustes salatitesse, liha- ja kalasupile, lambaliha toitudesse
- ravimtaimena ürtil - väikestes kogustes teena, tugevdab nägemist (silmalihaste väsimuse tõttu)
- tundlikel võib tekitada nahaärritust ja allergiat

Aedruut

❖ Harilik meliss – *Melissa officinalis*

- ↑30...50cm; →25...30cm
- lehed sidruni lõhna ja maitsega
- õied valged, asetsevad lehekaenaldes
- aetakse tihti segi naistenõgesega
- muld huumus-, toitainerikas
- seemneid külvil ei kaeta
- talvitub halvaasti
- **Kasutamine**
- maitsetaimena noori lehti salatites, magustoitutes
- ravimtaimena - lehtedest valmistatud tee – uinumist soodustav, rahustava, külmetushaiguste vastase toimega

Harilik meliss

'Aurea'

❖ Harilik naistenõges – *Nepeta cataria*

- ↑40...50cm; →30...40cm
- lehed hallikasrohelised, kaetud karvadega
- õied määrdunud-valged, paiknevad varre tipus olevates õisikutes
- on talvekindel ja vähenõudlik
- annab hästi isekülvi
- **Kasutamine**
- sama, mis harilikul melissil

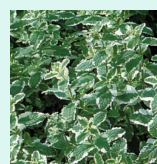
Harilik naistenõges

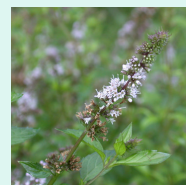
❖ Piparmünt – *Mentha × piperita*

- ↑20...50cm; →30...50cm
- valge piparmünt – varred rohelised
- must piparmünt – varred tumedad
- muld huumus-, toitainerikas
- paljundatakse ainult vegetatiivselt (kuna tegemist on hübriidiga)
- **Kasutamine**
- maitsetaimena värskaid ja kuivatatud lehti salatites, suppides, liha- ja kalatoitudes;
- karastusjookide ja alkoholsete jookide tootmisel;
- kosmeetikatoodete ja hambapasta valmistamisel
- ravimtaimena ürti – rahustava toimega (soojalt), ületõmmanud tee mõjub ergutavalt, kõhuvalu ja –lahtisuse korral (külmalt)

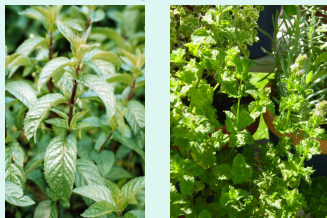
Piparmünt

Mentha rotundifolia
'Variegata'

Piparmünt

must piparmünt

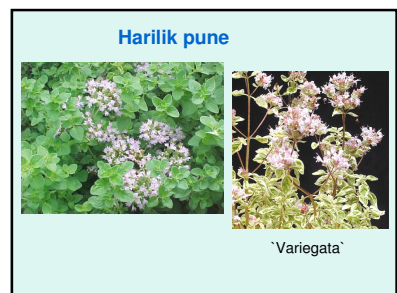
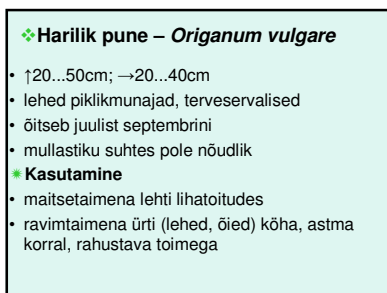
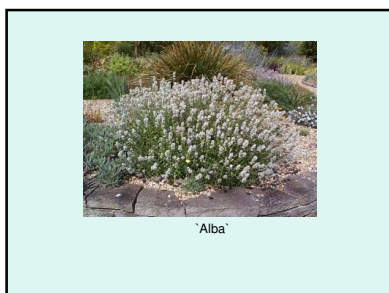
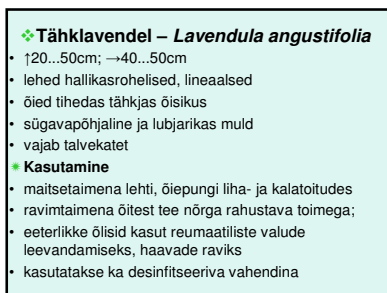
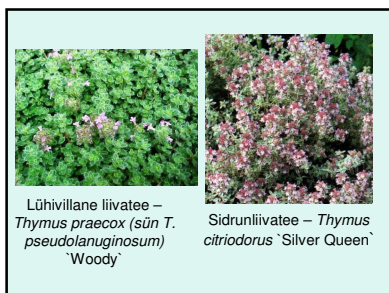
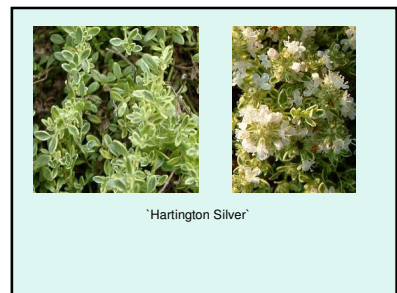
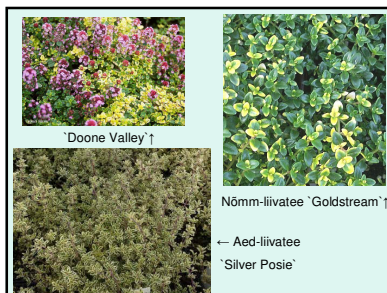
valge piparmünt 'Curly'

❖ Aedliivatee (tüümian) – *Thymus vulgaris*

- ↑20...40cm; →20...30cm
- igihaljas poolpõõsas, katteta hävib tihti
- mullastiku suhtes pole nõudlik
- kogutakse õitsavaid võrseid
- **Kasutamine**
- maitsetaimena noori võrseid salatites, suppides, liha- ja kalatoitudes
- ravimtaimena köha- ja külmetushaiguste, astma puhul, parandab seedimist
- välispidiselt ravib haavu

Aedliivatee

❖ Aedsalvei – *Salvia officinalis*

- ↑40...60cm; →20...40cm
- lehed noorelt hallikasviltjad, pealt krobelsed, nahkjad, pikliksüstjad
- õied sinivioletsed, valged
- muld liivakas, lubjarikas, keskmise viljakusega
- **Kasutamine**
- maitsetaimena lehti lihatoitudes
- ravimtaimena lehti - antiseptilise toimega, tee - külmetuse puhul

